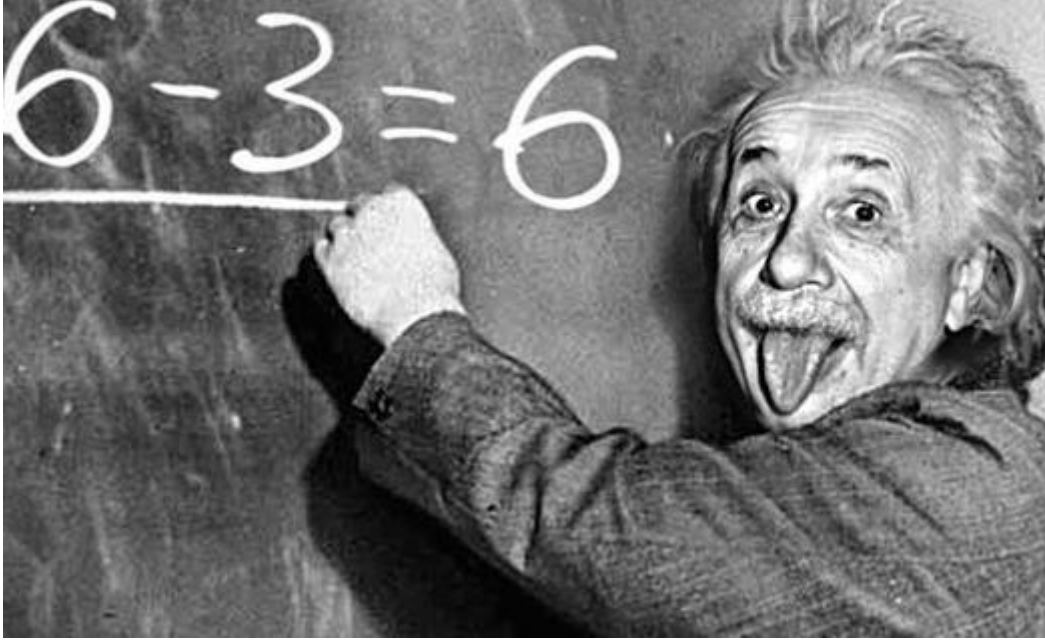

Albert Einstein'in İlginç Hayat Hikayesi

Einstein, 1879 yılında Güney Almanya'nın Ulm şehrinde doğdu. Babası küçük bir elektrokimya fabrikasının sahibi, annesi ise, klasik müziğe meraklı, eğitilmiş bir ev hanımıydı.

Einstein'in doğumu Almanya'nın yaptığı eğitim ve ekonomi reformlarıyla yükselişe geçtiği, diğer Avrupa ülkelerine eğitim disiplini ile yetişmeye başladığı bir döneme denk gelmişti. Konuşmaya geç başlaması ve içine kapanık bir çocuk olması, ailesini tedirginliğe düşürmüştü de, sonraki yıllarda bu korkularının gereksizliği, söz konusu anormalliklerin dehasından kaynaklandığı anlaşılacaktı. Giderek meraklı, hayal gücü zengin, zekasını belli eden bir çocuk olarak büyüyordu.

Çocukluğu Münih'te geçen Einstein ilk öğrenimini de burada yaptı. Genç Einstein'ın bir sorunu vardı ki, zekasına ve dehasına rağmen okulda diğer arkadaşları gibi başarılı olamıyordu. Okulu sevemiyordu. Kısa süre sonra okulun onun tarzına göre olmadığı anlaşılacaktı fakat o zamana kadar epey sıkıntı çektiği muhakkaktır. Zaten başarılarından sonra söylediği sözlerde eğitim sistemine yönelik eleştirisini de sık sık görebiliyoruz.

Artık bir delikanlı olan Einstein, lise öğrenimini 1894'te İsviçre'de tamamladı ve 1896'da Zürih Politeknik Enstitüsü'ne (ETH) girdi. Sonradan İsviçre vatandaşı olup, Sırp asıllı bir kız öğrenci ile evlendi. Sonra Bern'de federal patent dairesinde görev aldı. Bu görevden arta kalan zamanlarda çağdaş fizikte ortaya atılmaya başlanan problemler üzerinde düşünmek fırsatını buldu. Bu; atom fiziğinde yapacağı devrimlerin başlangıcı olarak kabul edilebilir. Önce atomun

yapısı ve Max Planck'ın kuantum teorisi ile ilgilendi. Brown hareketine ihtimaller hesabını uygulayarak bunun teorisini kurdu ve Avogadro sayısının değerini hesaplayarak teorisini test etti. Kuantum teorisinin önemini ilk anlayan fizikçilerden birisi oldu ve bunu ışımaya enerjisine uyguladı. Bu da onun, ışık tanecikleri veya fotonlar hipotezini kurmasını sağladı. Bu yoldan fotoelektrik olayını açıklayabildi. Bu çalışmalarını açıklayan ve 1905 yılında "Annalen der Physik" dergisinde yayımlanan iki yazısından başka, üçüncü bir yazısı daha çıktı ve bu yazıda görelilik teorisinin temelini attı. Teorileri sert tartışmalara yol açtı. 1909'da Zürih Üniversitesi'nde öğretim görevlisi oldu. Prag'da bir yıl kaldıktan sonra, Zürih Politeknik Enstitüsü'nde profesör oldu. 1913'de Berlin Kaiser-Wilhelm Enstitüsünde ders verdi ve Prusya Bilimler akademisine üye seçildi. İsviçre vatandaşı olarak 1. Dünya Savaşı'nda tarafsız kaldı.

Einstein, 20. yüzyılın en önemli kuramsal fizikçisi olarak nitelenebilir. Görelilik kuramını geliştirmiş, kuantum mekaniği, istatistiksel mekanik ve kozmoloji dallarına önemli katkılar sağlamıştır. Kuramsal fiziğine katkılarında ve fotoelektrik etki olayına getirdiği açıklamadan dolayı 1921 Nobel Fizik Ödülü'ne layık görülmüştür. (Nobel Ödülü'nün ve Nobel Komitesi'nin o zamanki ilkeleri doğrultusunda, bugün en önemli katkısı olarak nitelendirilen görecelik kuramı fazla kuramsal bulunmuş ve ödülde açıkça söz konusu edilmemiştir.)

Yabancı ülkelere bir çok gezi yapmakla birlikte 1933'e kadar Berlin'de yaşadı. Almanya'da yönetime gelen Nasyonal Sosyalist (Nazi) rejimin ırkçı tutumu dolayısıyla, pek çok Musevi asıllı bilim adamı gibi o da Almanya'dan ayrıldı. Paris'te College de France'ta ders verdi; burdan Belçika'ya oradan da İngiltere'ye geçti. Son olarak Amerika Birleşik Devletleri'ne giderek Princeton Üniversitesi kampüsünde etkinlik gösteren Institute for Advanced Study'de (İleri Araştırma Enstitüsü) profesör oldu. 1940 yılında Amerikan yurttaşlığına geçen Einstein, 1955'de Princeton'da yaşamını yitirdi. Üvey kızı Margot Einstein, bilim adamının kişisel mektuplarını özenle herkesten saklamış ve kendisinin ölümünden 20 yıl sonra daha saklı kalmasını vasiyet etmişti. Günümüzde Princeton Üniversitesi tarafından basılan bu mektuplar bilim adamının gizli kalmış özel yaşamı hakkında ilginç bilgiler sundu.